GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Dumlnec'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. . — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu 28 franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 94. Dumineca, 8 Decembre|26 Novembre 1878.

Hain'a intórsa.

Brasiovu, 7 Decembre 1878.

Bucuria mare in taber'a guvernamentaliloru, ca-ci avemu érasi unu ministeriu n o u unguresc u cu d. Tisza Kálmán in frunte. Ministeriu nou cu ministri vechi? — „Pesti Napló" ne-a aratatu deunadile, ca acést'a se póte fórte usioru. „Candu hain'a, dise elu, s'a invechitu si s'a rosu, omulu economu o descóse, o intórce pe dosu si o cóse érasi la locu, si hain'a noua e gat'a". Asia si nu altfeliu a facutu si d-lu Tisza, formandu n o u l u ministeriu. Guvernulu lui Tisza a intratu dupa „P. Napló" „in stadiulu hainei intórse." Doue gauri dintr'ins'a le-a astupatu cu petece mai multu séu mai puçinu intrebuintiate — ministeriulu de financie l'a incredintiatu fostului ministru comite Iuliu Szapáry, ministeriulu de comerciu baronului transilvaneanu Gabrielu Kemény, ér' ceilalti ministri vechi au remasu in posturile loru si noulu cabinetu unguresc u a fostu constituitu.

Asiadér' d-lu Tisza va portá si de aci incolo carm'a statului cu cunoscuta-i energia de a „sdrobi" totu ce i se pune in cale. Cea mai mare greutate a avutu, pana si-a aflatu unu ministru de financie, ca-ci nimenea nu voiea se iá asupra-si sarcin'a acést'a in impregiurarile triste, in cari se afla astadi visteri'a statului. Dupa tabloulu venituriloru si alu cheltuieliloru statului unguresc u pentru cuartalulu alu treilea din anulu curentu, publicatu in „Budapesti Közlöny" d e f i c i t u l u acestui cuartalu se urca la 18.7 milióne florini, adeca cu $3^1/_2$ milióne mai multu, cá in anulu trecutu. Este de observatu ca in deficitulu acest'a nu sunt cuprinse spesele ocupatiunei, asupra carora se pórta o socotéla deosebita. Resultatulu acest'a alu starei financieloru statului e cu atatu mai intristatoriu, cu catu impositele in anii trecuti s'au totu urcatu si incassarea loru se esecuta in modulu celu mai necrutiatoriu. Comitele Szapáry va avé dér de a deslegá o problema, pentru care anevoie 'i voru ajunge poterile.

In façi'a deplorabilei situatiuni financiare este de miratu de unde isi mai i-a curagiulu „Kelet" din Clusiu de a profetí Ungariei si „partiloru transilvane" cu atata aplombu unu „viitoriu mai frumosu". Si pentru ce spera „Kelet" intr'unu asemenea viitoriu frumosu? — Pentru ca la ministeriulu agriculturei, comerciului si alu lucrariloru publice a fostu chiamatu unu transilvaneanu br. Kemény Gábor.

Este frumosu a te asteptá totu la mai bine, dér' a sperá pentr'unu statu cá Ungari'a sub impregiurarile grele de façia unu viitoriu mai ferice dela activitatea unui singuru ministru — fia oricine va fi — este o eróre din cele mai mari politice. Noi din partene amu dorí, cá sperantiele lui „Kelet", incatu privescu redicarea comerciului prin d. Kemény Gábor se se realiseze, ca-ci de aci ar' profitá toti locuitorii Ungariei si ai Transilvaniei, dér' vedemu, ca chiaru organe oficióse unguresci se indoiescu fórte, ca d. br. Kemény ar' fi in stare a corespunde tuturoru recerintieloru resortului seu. Ele necumu se créda intr'o inaugurare a unei noue ere mai fericite comerciale prin d. br. Kemény, dubitéza chiaru, ca acest'a va poté se corespunda pe deplinu greului seu oficiu.

Dér' se mai sioptesce prin coridórele camerei din Pest'a, ca d-lu Tisza de aceea si-a alesu pe baronulu Kemény de colegu la resortulu comerciului, pentru cá guvernulu in luptele ferbinti parlamentare se póta contá pe viitoriu mai multu pe voturile deputatiloru de nationalitate maghiara din Transilvani'a.

Sermani Transilvaneni de natiunalitate maghiara! La ce rolu ati mai fostu chiamati si voi de sórte in momentele aceste critice! Siefulu cabinetului unguresc u are acumu mai multa lipsa, cá oricandu de voturile vóstre si de aceea ofera unu portofoliu unuia din voi, si voi nu mai poteti de bucuria, ca vi s'a facutu acést'a atentiune si sperati de aci totulu, unu viitoriu mai frumosu chiaru. Ve bucurati ca de astadi incolo nu mai sunteti a siésea, ci numai a cincea róta la carulu statului unguresc u, si nu vedeti ca baronulu Kemény Gábor ar' trebui se fia unu adeveratu facétoria de minuni, cá se ve póta scóte din starea trista, in care va aruncatu o politica passiunata, scurtu vedietóre ! !

Dér' se lasamu pe compatriotii nostri transilvaneni se manance asia cumu si-au seratu. D-lu Tisza va ingrigi cá se mai recorésca foculu sperantieloru celoru mari, ce le punu in „noulu" ministeriu. Un'a din cestiunile, cari ne intereséza mai multu pentru momentu este, ca óre fi-va „nou'a" haina intórsa mai durabila cá cea vechia? Esperienti'a ne invétia a crede contrariulu. In ori-ce casu inse ne potemu linisti asupra unui punctu: Déca acést'a noua haina se va toci — ceea-ce avemu causa fundata a crede, ca se va intemplá catu mai curêndu — va fi impossibilu de a-o mai intórce si carpí!

DIN DOBROGEA.

Chiustengea, 19 Nov. (1 Dec.) 1878.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.")

Credu, ca aveti deja cunoscintia despre frumós'a primire ce avù armat'a romana la debarcarea ei pe teritoriulu Dobrogei, mai cu séma in Tulcea, a careia locuitori escelara in acést'a privintia. Diferitele natiunalitati din acestu orasiu: romani, greci, armeni, bulgari, turci, tatari, evrei si lipoveni se intrecura unii pe altii in manifestarea simpathieloru loru pentru romani, redicandule fiecare in parte cate unu arcu de triumfu, pe care se aflau cele mai frumóse decoruri si inscriptiuni alese in limb'a romana. Tóte casele pana si in mahalalele mai estreme erau impodobite cu stéguri tricolóre romane si alte semne de entusiasmu, incatu aspectulu orasiului erá in acést'a dì adeveratu serbatorescu.

In Macinu, Babadagh, Rasiov'a si Cern'a-Voda primirea fú asemenea buna. Aici in Chiustengea nesosindu inca pana in acestu momentu trupele romane, nu ve potu spune nimicu despre primirea loru. Pana acuma nici nu se vede vre-o pregatire óre-care, desi amploiatii civili sunt deja sositi cu totii si astépta comissiunea, cá sei instaleze si care trebuie se sosésca astadi din spre Babadagh.

Unu lucru 'mi pare inse straneu, adeca, ca russii nu facu nici o pregatire de a parasi aceste localitati, din contra e i l u c r é z a a c i c u c e a m a i m a r e e n e r g i a l a i n t a r i r i, f a c ê n d u b a t e r i i m a r i p e n t r u t u n u r i g r e l e.

Garnisón'a russa din acestu orasiu se compune din unu regimentu de 3 bataliónе infanteria, 1 compania de saperi, 1 bateria de campu, 1 bateria de cósta si alte detasiamente, cari dispunu de unu materialu mare de resbelu. Intaririle loru au de scopu aperarea Chiustengei din spre Mare. In orasiu russii au ocupatu tóte localurile disponibile, incatu nu se scie, cumu se va arangiá cuartiruirea trupeloru romane, déca russii n'oru voi a cedá in buna intielegere din localurile ocupate si déca guvernulu romanu se va tiené strictu de conventiunea inchiaiata la inceputulu resbelului, adeca de a nu tolerá stabilirea de garnisóne russe la unulu si acelasiu locu, decatu pe 5 dile. Garnisón'a russa cea mai insemnata se afla aci in Chiustengea d'impreuna cu staturile majore si cu 2 generali, din cari unulu generalu Schiling, de origine germanu, e generalu de geniu. In Tulcea si Cernavod'a sunt cate 2 companii infanteria, ér' in celelalte puncte, precumu Macinu, Babadagh, Medjedie, Mangali'a si Rasiov'a parte mici detasiamente si parte numai escorte ale guvernoriloru respectivi. —

Dobrogea in generalu este o tiéra frumósa si productiva, dér' negligiata si, déca guvernulu romanu o va inzestrau-o cu institutiuni solide si cu-o administratiune corecta si seriósa, in celu mai scurtu timpu se va convinge, ca prin Dobrogea a facutu o buna acuisitiune, ca-ci tóte cheltuielile, ce voru trebui se se faca pentru redicarea agriculturei, imbunatatirea sórtei locuitoriloru si incuragiarea comerciului, se potu acoperi chiaru prin veniturile acestei provincie, propriu disu. Ea dispune de tóte resursele possibile. Locuitorii chiaru in impregiurarile de façia stau bine; e i a r a u u n d e v o i e a u s i c a t u v o i e a u c u $^1/_{10}$ d i j m a. Pentru intinderea intrégа a acestei provincie: inse, locuitorii actuali nu sunt suficienti, incatu ar' fi de doritu, cá guvernulu in prim'a linea se se ocupe de cestiunea unei colonisari solide.

Multe din satele vechi ale Dobrogei sunt complectamente distruse de catra bulgari, incatu turcii si tatarii refugiati, intorcêndu-se acuma, nu gasescu decatu cenusia in vatr'a sateloru loru. De si a mai remasu ici-colea cate o casa turcésca nestricata, totusiu fostulu proprietariu nu mai póte dispune de ea, ca-ci bulgarii si mai cu séma evreii, cari s'au adunatu din Basarabi'a, Russi'a si Ddieu mai scie din ce parti ale lumei, au ocupatu totu ce au gasitu, facêndu-se stapani pe proprietatile parasite. Evreii mergu cu misieli'a inca si mai departe: ei adeca, procurandu-si a c t e f a l s e disputa turciloru dreptulu de proprietate chiaru inaintea autoritatiloru, cari, bine intielesu, inca-i incuragiaza. Eu credu inse, ca guvernulu romanu va luá tóte mesurile possibile spre a face dreptate in acést'a privintia si va alungá pe vagabondii evrei, cari au inundatu tóte localitatile Dobrogei sub regimulu russo-bulgaru si acuma se dau de vechi locuitori ai acestei provincie. Avemu deja dovedi destulu de triste despre tendintiele acestui soiu de ómeni. Asemenea s'au mai incuibatu in acést'a provincia totu sub regimulu russo-bulgaru o multime de advocati din Basarabi'a si alte parti unde nu'si gaseau panea de tóte dilele, cari instigeaza si baga totu feliulu de discordii intre locuitorii inca inocenti, incatu, dupa cumu m'am informatu, nemultiamirile reciproce si neintielegerile intre conlocuitori, cumu sunt acuma, n'au mai esistatu decandu traiescu impreuna. — Fruntasii din Tulcea pregatescu o p e t i t i u n e c o l e c t i v a catra guvernulu romanu, cá se-i scape de aceste plage.

Calatorindu prin acést'a frumósa tiéra, la fiecare pasu vedi, catu de multu a fostu negligiata — o tiéra fora stapanu. Drumulu de feru intre Chiustengea, Medjedi'a si Cern'a-Voda, apartienendu unei societati anglese, se gasesce intr'o stare deplorabila, atatu in privinti'a constructiunei, catu si a miscarei. Cumu se vede, acést'a societate n'a fostu pusa sub nici-unu controlu din partea guvernului turcescu. Publiculu nu gasesce nici o comoditate fia in vagóne, fia la diferitele gari. Gar'a de aci are aparinti'a mai multu a unui sioproun séu grajdu, decatu a garei unui punctu insemnatu, a unui portu. Pe tóta lini'a cantóne nu esista, plecarea si sosirea e neregulata, d. e. trenulu plinu de pasagieri astépta cate 2 óre la gara, ca-ci amploiatii dela gar'a estrema nu se afla in birou spre a fi anunciati, ca trenulu pornesce. Ajungêndu trenulu la o statiune intermediara, se opresce, fora cá publiculu se fia anunciatu, cumu e usulu in tóta lumea, despre numirea statiunei, séu timpulu catu sta. Asemenea pornesce fora a dá semnalele indatinate si fora a se interessá de pasagierii, cari comitu imprudenti'a de a cugetá, ca sunt pe unu drumu de feru europeanu si se dau josu la cate-o statiune pentru trebuintiele loru naturale. In apropiere de statiunile estreme trenu-

lui i se da o iutiéla colossala si deodata vedi vagónele descopciindu-se astfeliu, ca fora intrerupere masîn'a ea o directiune, vagónele de marfa alta si cele cu pasagierii intra de sine in gara, unde se oprescu prin opritórele obicinuite. — Bunu sistemu, ce e dreptu, dér' periculosu mai cu séma la caracterulu indiferentu anglesu! In gara sositu fiecare pasagieru trebuie se-si caute singuru coletele sale de bagagia, ca-ci amploiatii sunt scutiti de acést'a sarcina, si incaséza numai banii dupa greutate si ne mai dandu bilete numerisate; ei lasa pe pasageri se 'si bata singuri capulu cu incarcarea si descarcarea efecteloru loru incatu nu arareori vedi certuri chiaru pipaite intre pasagierii, cari isi cauta coletele. Aci te convingi, ca anglesulu se póte si turci. — Este de doritu, cá guvernulu romanu se reguleze catu mai curêndu si acést'a cestiune importanta pentru comunicatiunea din tiéra.

Catu va durá ocupatiunea?

Intrebarea acést'a i-a pus'o comitelui Audrásy delegatulu Dr. Giskr'a in siedinti'a dela 1 Dec. a comissiunei budgetare a delegatiunei austriace. Respunsulu ce i l'a datu ministrulu de esterne este fórte importantu, pentru ca, dupa cumu recunoscu chiaru si foile oficióse, dlu Andrásy cu alte cuvinte a spusu, ca anecsiunea provincieloru ocupate turcesci va fi neevitabila. Din motivele ce le-a insiratu estragemu urmatóriele:

„Me intrebati, dice d. Audrásy, catu va tiené ocupatiunea? Respundu: Pana atunci, pana candu vomu fi ajunsu scopulu, pentru care Europ'a ne-a incredintiatu ocupatiunea si administratiunea aceloru provincii. Scopulu acest'a a fostu de a delaturá, cumu am mai dis'o, pericululu ce amenintiá neincetatu provinciele nóstre limitrofe, siliudu-ne a nutri sute de mii de fugari mohamedani si chrestini, pericululu de a perde Dalmati'a, pericululu de a ni se taiá comunicatiunile cu Orientulu, pericululu, ca in provinciele acele se va formá o vatra de revolutiune si unu centru de agitatiune panslavistica, periculuiu, ca se va plamadi unu statu sudslavicu, pericululu, ca aceste tieri, in casu candu Turci'a nu le va poté stapani, voru fi ocupate de altii. Adaugu, ca déca Europ'a n'ar' fi fostu de acea parere, ca Turci'a nu e in stare de a esecutá acést'a problema, poterile nu ne-ar' fi incredintiatu o upatiunea, dér' nici noi n'amu fi primit'o de locu. Asiadér', c a n d u v a p o t é i n c e t á o c u p a t i u n e a? Candu voru fi delaturate tóte aceste pericule, candu provinciele nóstre nu voru mai fi nelinistite din partea aceea, candu nu voru mai calcá fugari chrestini si mohamedani teritoriulu nostru, candu nu vomu mai fi siliti a-i sustiené din motive umanitarie, candu mohamedanii voru poté traí in pace cu chrestinii, candu Turci'a va fi destulu de tare a luá asupra-si nu numai celelalte posessiuni ale sale, ci si aceste tieri, precumu si conservarea starei politice nou create, cumu a doritu Europ'a, in fine candu Turci'a va fi in stare, nu numai de a ne rebonificá sacrificiile facute, ci si de a ne dá garantia, ca starea, pe care vomu fi creat'o pana in momentulu acel'a in Bosni'a si in Herzegovin'a, nu se va schimbá in mai reu sub domni'a s'a.

„Despre aceea, c a n d u v a s o s i a c e s t u m o m e n t u s i d e v a s o s i v r e o d a t a, nu me incumetu a me pronuncia nici intr'unu feliu. De cumva ar' veni inse, m'asiu bucurá fórte, si credu, ca fiecare patriotu ar' avé causa de a se bucurá: ca-ci acest'a ar' fi momentulu, candu ar' disparé cu totulu antagonismulu rasseloru si alu confessiuniloru in Orientu, candu c'unu cuventu n'a r' m a i e s i s t á c e s t i u n e a o r i e n t a l a si de s'ar' intemplá acést'a, ar' fi pentru Austro-Ungari'a o compensatiune pré mare, decatu cá se nu se multiaméscu cu-o astfeliu de solutiune. Acest'a e respunsulu la intrebarea de susu."

Va se dica, d. Andrásy numai atunci crede, ca ar' poté incetá ocupatiunea, candu n'ar' mai esistá cestiunea orientala. Ori-ce omu cu minte va intielege, ca acést'a insemnéza atatu, catu — nicicodata. Cestiunea orientala va esistá intr'o forma séu alta, catu timpu va fi unu Orientu. D. Andrásy a pusu dér' pentru durat'a ocupatiunei o conditiune, ce nu se póte implini, de aceea la a dou'a intrebare, déca guvernulu intentiunéza anecsiunea aceloru tieri, n'a potutu se respunda alt'a, decatu ca cestiunea nu e la ordinea dilei, ca guvernulu sta pe bas'a tractatului dela Berlinu, si candu va veni pe tapetu cestiunea anecsiunei, acést'a se va supune negresitu si Corpuriloru legiuitóre!

Adress'a omagiala a locuitoriloru Dobrogei.

A. S. R. Domnulu a primitu urmatóri'a depesia din Tulcea:

Tulcea, 18 Novembre 1878.

P r e a i n a l t i a t e D ó m n e!

Drapelulu óstenului romanu, incunatu de flori, falfaie mandru intre noi. 'L-amu salutatu cu iubire si devotamentu, si animele nóstre tresalta de lacrimi de bucuria, ca-ci in elu vedemu simbolulu civilisatiunei, pe care Alteti'a T'a regala, marele capitanu alu vitezei óste romane, semeni in nou'a provincia regala. De astadi inainte incepe o viétia noua pentru noi. Vomu primi dér' cu incredere si iubire in viitoriu, uitandu trecutulu. Ridicamu rugi calduróse catra a totu putintele pentru cá se binecuvinteze oper'a romanismului dincóce de Dunare, si depunemu la piciórele Altetiei Tale regale simtiemintele nóstre de iubire si fidelitate.

Dumnedieu se aiba in sant'a s'a paza pe Alteti'a T'a Regala!

Dumnedieu se protegeze pe duiós'a August'a nóstra Suverana!

Dumnedieu se tiena poterea ostasiului nostru!

C o l o n i 'a r o m a n a: Mihailu Petrescu, R. Dimitriu, Em. Popovici, V. Sotirescu, B. Cretioiu, M. Sotirescu, V. Nedelcu, V. Dimitrescu, G. Burgelea, T. Enake, P. Dorovici, I. Plengu.

C o l o n i 'a b u l g a r a: D. Todorofu, I. Ceausoulu, S. Teodorofu, P. Havesofu, P. Teodorofu, R. Gradinarofu, B. Lasarofu, G. Geacofu.

C o l o n i 'a g r é c a: U. Karavi'a, Em. Ghilli, Epaminondas, U. Liciardopulos, M. Comzsos, A. Valasoglu.

C o l o n i 'a r u s s a: Dimitrie Rudriovtofu, Petro Mihailoff, P. Adolfofu, Dimitrie Scoalhofu, V. Timofei, V. Grigoroff.

C o l o n i 'a m u s u l m a n a: Idet Efendi, Mehmet Zari-Efendi, Usein-Efendi, Etem-Efendi, Ismail-Efendi.

C o l o n i 'a a r m é n a: Adavetian, S. Garabetian, H. Parserian, Hagi Agapu Parsezianu, Simonu Melalconu, Atikmos Raftianu.

C o l o n i 'a i s r a e l i t a: Melmanu, Ch. Bortstein, A. Bergitan, G. Grünberg, A. Ellmann, M. Zuckermann, M. Horovitz.

(Urméza inca 500 iscalituri.)

Ministeriulu afaceriloru straine a primitu dela d. primu-delegatu romanu la Tulcea urmatóri'a telegrama:

„Astadi, Sambata la 12 óre din di, dupa santirea apeloru la malulu Dunarei armat'a nóstra a intratu in orasiu, unde pe strad'a Bobaci a defilatu pe dinaintea generalului Anghelescu cu stégurile impodobite de cununi de flori, oferite de catra dómnele din Tulcea si cu urari entusiaste din partea populatiunei. N. C a t a r g i." („Monit.")

Din camer'a romana.

Ministeriulu romanu inca nu s'a potutu intregi pana acuma. Unu semnu inse, ca cris'a numai e atatu de acuta este primirea sarcinei de presiedinte alu Camerei de catra d. C. A. R o s e t t i, care in siedinti'a de Marti a rostitu in aplausele frenetice ale camerei urmatoriulu insemnatu discursu:

„D o m n i l o r u d e p u t a t i! Tramitiendu-me din nou la acestu biurou, care este pentru mine unu altaru politicu, si amintindu'mi de unde plecaramu, prin ce evenimente trecuramu si unde ajunseramu, imi pare, ca percurseramu impreuna nu trei, ci un'a suta ani. Ce iritatiuni, ce temeri, ce ure chiaru la nascerea acestei legislature, si éca-ne ajunsi, ca individi si cá natiune, la liniste si la cea mai deplina independintia. Printr'o credintia nestramutata, prin poternic'a disciplina a ómeniloru intr'adeveru liberi, si prin vitej'a fiiloru ei, Romani'a luandu'si loculu in famili'a europeana, ati percursu astfeliu unu ciclu intregu ce este de ajunsu de a onora nu numai vieat'a unei legislaturi, ci chiaru a mai multoru generatiuni. Acestei Camere inse, acestui parlamentu i s'a datu si mai multu. La inaltimea la care ajunseramu, Europ'a tóta ne vede si are ochii tientiti asupra-ne. Dobandindu stim'a si increderea ei pe campulu de bataia, avemu acum fericit'a ocasiune de a o face se ne-o acorde si pe terenulu politicu."

„Multu, fórte multu este de facutu si n'avemu inainte-ne de catu trei luni. Lungi inse sunt aceste trei luni pentru alesii natiuni, care prin suferintia, si lupta au invetiatu a stá uniti, a iubí si a lucrá. Se pare in adeveru o minune de a face o parte, din ce datori suntemu a face; veti face inse, ca-ci romani sunteti, si prin minuni a traitu 18 secule acésta colonia a lui Traianu. Iubitóre, inteliginte, nobile, generósa si muncitóre este natiunea romana. Ce dér' pote fi peste putintia de a face alesiloru ei, cari au inca si ferícirea de a avé unu domnu, care cu vitejia lupta pe campulu de onóre in capulu natiunii, in tóte si pe deplinu libere. Europ'a a admiratu acestu faptu unicu in asemenea timpu. Trebuie dér' se dovedimu pe tóta diu'a, ca scimu a fi liberi."

„Onoratu de a conduce lucrarile vóstre si in acésta sessiune, care este incoronarea edificiului ce ati inceputu, primescu cu recunoscintia si cu credintia acésta frumósa sarcina. O primescu, ca-ci ea 'mi da dreptulu se ve aducu aminte cuvintele dise de Tiers Camerei, in midiloculu lupteloru celoru mai crancene: „Partit'a, care pana in fine va triumfá si va guverná, va fi partit'a cea mai drépta si mai intieléptа." O primescu, in fine fiindu-ca este fórte usioru de a presiede o Camera, a careia maioritate intielege, cumpanesce, iubesce si este otarita de a nu crutiá nici unu sacrificiu, nici unulu, pentru triumfulu dreptatii si alu libertatii, pentru glori'a si marirea natiunii."

Constitutiunea bisericei reformate din Ungari'a si Transilvani'a. Proiectulu constitutiunii bisericei reformate ungurescі se compune dupa „P. Napló" din patru parti. Partea I tractéza despre autoritatile administrative, partea II-a despre autoritatile judiciare, a III-a despre afacerile scolare (scolamentica), a IV-a despre legile (canonele), ce atingu functionarii si membrii bisericesci. Pe lenga intregu operatulu se afla si unu proiectu, care tractéza despre unu sinodu generalu constituantu. In fruntea proiectului se afla cateva tese importante si totodata principale sub rubric'a: dispositiuni generale. Astfeliu se dice in privinti'a autonomiei: Tóte causele bisericei si scolare interne se resolvéza dupa legile si normele actuale bisericesci, si fara de a se jigni dreptulu de suprema inspectiune si de patronatu alu Maiestatii sale regelui de catra corporatiunile representative graduale, care sunt stabilite in legea presenta bisericésca, cum sunt autoritatile administrative si judiciare si functionarii alesi dupa lege. In privinti'a scóleloru se dice: S c ó l e l e i n f e r i ó r e s i s u p e r i ó r e a l e b i s e r i c e i r e f o r m a t e, c á i n s t i t u t i u n i c e s t a u i n s t r i n s a l e g a t u r a c u d r e p t u l u d e a-s i e s e r c i t á f i e c a r e c o n f e s s i u n e r e l i g i u n e a s'a n e c o n t u r b a t a i n p a t r i'a n ó s t r a, s i c á m e d i u l o c e d e a c o n s e r v á b i s e r i c'a i n s a s i, a p a r t i e n u p r e s t e t o t u d e c o r p u l u b i s e r i c e i s i d e p i n d u d e a u t o r i t a t i l e b i s e r i c e i.

Dreptulu de a creá legi (canóne) 'lu are numai sinodulu generalu bisericescu, si legile create prin sinode se potu modifica séu desfiintiá numai prin sinode legale. - Numerulu membriloru sinoduli e de 114, care sunt parte din oficiu, parte alesi. Membri din oficiu séu naturali sunt cei cinci episcopi (superintendenti) si cei cinci curatori ai districteloru bisericesci, comunele bisericesci din districtulu de preste Tis'a alegu 34 deputati, districtulu transilvanu 18, districtulu de dincoce de Dunare 16, celu de dincoce de Tisza 14, celu de dincoce de Dunare 12. Deputatii alesi sunt jumetate presbiteri si jumetate mireni. In competintia sinódeloru cadu: 1. L e g i s l a t i u n e a, care tractéza mai cu séma despre ficsarea si modificarea, impartirea districteloru bisericesci, form'a si ordinea cultului dumnedieescu, ficsarea serbatoriloru, caus'a culturii si alegerii presbiteriloru, organisatiunea si inspectiunea scoleloru, sistem'a de a impune contributiuni pe coreligionari si regularea jurisdictiunii eclesiastice. 2. S u p r e m 'a c o n d u c e r e, care are de a priveghiá asupra drepturiloru si asupra autonomiei bisericei, precumu si asupra referintieloru juridice catra celelalte confessiuni, dispune asupra cartiloru de cantare, asupra agendeloru si asupra cartiloru rituale si controléza traducerea bibliei, mai pe urma alege membrii senatului generalu bisericescu si ai forului supremu juditialu: Sinodulu se va tiené de regula totu la 10 ani. Membrii sinodului se voru alege de presbiteriile comuneloru singuratice bisericesci. Representantulu sinodalu póte fi fiecare cetatianu alu statului ungurescu, care a trecutu de 24 ani si a absolvatu celu puçinu cursulu gimnasialu séu unu cursu corespundietoriu cu acela. Constituirea sinodului, functionarii, spesele, ordinea desbateriloru si a votisariloru sunt cu deameruntulu si bine precisate. Se afla unu punctu fórte interessantu, ce tractéza despre regimentulu bisericei, si acela suna asiá: „Prin introducerea unui senatu supremu, generalu bisericescu, institue proiectulu de constitutiune unu membru cu totulu nou in organismulu bisericei reformate. Erá unu defectu in biseric'a reformata, ca pana aci nu avea o autoritate, care se fi decisu causele comune cu potere obligatóre pentru tóte 5 districtele. Biseric'a reformata din Ungari'a si Transilvani'a a avutu pana aci 5 biserici, cari cugetandu cu 5 capete, procedau in 5 chipuri. Senatulu supremu generalu bisericescu este destinatu de a intemeia unitatea bisericei ungurescі reformate, cu unu cuventu de a legá cele 5 districte separate mai strinsu si de a dá intregei biserici reformate prin unitatea si prin reuniunea partiloru o fortia si potere mai mare."

— Din aceste liniamente scóse din proiectulu de con-

stitutiune alu bisericei intr'unite reformate vedemu, ca constitutiunea acesteia va diferi in multe puncte esentiale de constitutiunea bisericei romane greco-orientale. Asia sinodulu bisericei reformate este mai neliberalu, decatu alu romaniloru in compunerea s'a, ca-ci clerulu la reformati are totu atati representanti, catu si mireni, pe candu la romani mirenii sunt doue tertialitati si clerulu o tertialitate. Pe lenga aceea pe membrii sinodului la reformati nu-i alegu sinódele parochiale cá la romani, ci presbiteriile séu comitetele parochiale, si dela representanti li se cere, cá pe lenga etatea corespundietore se aiba si o calificatiune gimnasiala séu alta egala cu aceea, pe candu la romani se cere se fia chrestini buni fora consideratiune la calificatiune, ómeni nepatati, de sine statatori si membrii ai unui sinodu parochialu. Sfer'a de activitate a sinodului generalu ungurescu este cu multu mai larga, decatu a congressului nationalu bisericescu alu romaniloru gr.-orientali, pentru-ca sinodulu reformatu nu e restrinsu numai la legislatiune, la organisatiune, la administratiunea averiloru bisericesci scolare si fundationale, ci elu tractéza despre form'a si ordinea cultului dumnedieescu, despre serbatori, despre cartile rituale, cu unu cuventu, despre tóta vieti'a interna si esterna a bisericei, pe candu in constitutiunea bisericei romanesci, cartile simbolice, rituale, interpretatiunea canóneloru, dogmeloru, a sacramenteloru si altoru obiecte sunt reservate numai pentru sinodulu episcopescu.

Congressulu Orientalistiloru.

Orientalistii au tienutu pana acuma patru congresse: unulu in Londr'a, alu douilea in Parisu, alu treilea in Petropole si alu patrulea acuma in Florenti'a. Congressulu din anulu acesta a demustratu mai multu, decatu celelalte trei anteriore, ca este intr'adeveru congressu scientificu, si a intrecutu pe tóte congressele istorico-filologice internationale preste totu chiaru si in esclusivismulu seu, ca-ci s'au admisu numai specialisti. Modalitatea, cumu s'a intr'unitu acestu congressu, a fostu urmatóri'a: Biroulu congressului si a alesu in fiecare tiéra cate unulu séu mai multi delegati, cari au publicatu vre-o lucrare de insemnatate mai mare asupra linguisticei generale séu asupra limbiloru orientale in specie. Acesti delegati aveau dreptulu de a recomenda pe alti barbati, cá membri la congressu, prin aceea, ca aratau lucrarile acestor'a biroului. Delegatulu congressului din partea Romaniei a fostu B. P. **Hasdeu**, care inca a recomendatu pe dr. B. **Constantinescu**, care a publicatu ceva despre limb'a tiganiloru din Romani'a.

Congressulu s'a deschisu la 12 Sep. sub presidiulu de onóre, a lui Amadeu ducele de Aost'a, care a fostu rege in Spani'a. Au luatu parte la congressu 120 de orientalisti si linguisti, dintre cari cei mai de frunte Benfey, Gabelentz, Roth, Weber, Schiefner, Vambery, Ascoli etc., cari erau impartiti in siepte sectiuni si adeca in cea: nord-africana, semitica antica, eranica, indiana, araba, altaica, chineso-tibetana si linguistica generala. Cei doi representanti ai Romaniei s'au inscrisu in sectiunea linguistica, si si-au presentatu ultimele loru lucrari congressului, Hasdeu oper'a s'a, „Cuvinte din betrani“, era B. Constantinescu „Probe de limb'a si literatur'a tiganiloru“.

Cu privire la studiile asupra limbei tiganiloru se pronuncia buletinulu congressului camu in urmatorii termini: Memoriulu d. dr. B. Constantinescu, despre dialectele tiganesci din Romani'a se póte considerá, cá unu embrionu. Colectiunea, cu care se ocupa, are interessu filologicu, dér totodata linguisticu si literariu. Cá se arete insemnatatea colectiunii sale cetesce cateva probe, le traduce in limb'a germana si le insoçiesce cu observatiuni linguistice si gramaticale. Colectiunea d-sale contiene peste 3000 de cantece. Adunarea primesce cu aplause espunerea autorelui. Vicepresiedintele sect. linguistice Ascoli dice, ca din vast'a lucrare, cu care se ocupa d. Constantinescu, voru resultá folóse fórte mari pentru studiile linguistice si pentru aprofundarea dialecteloru tiganesci, cari sunt atatu de grele si puçinu cercetate.

Ce se atinge de lucrarea lui B. P. Hasdeu, se pronuncia asupra ei Angelo de Gubernatis, unu ilustru filologu italianu in „Nuova Antologia“ dela 15 Oct. 1878 camu asia: Erudítulu Hasdeu, teneru si plinu de activitate, directoru generalu alu archiveloru statului, publica din documentele aflate in archivu cele mai importante relative la istori'a limbei romane de prin sec. XVI si XVII, cari contienu limb'a vorbita intre anii 1550—1600 unu volumu de 448 pagine. Documentele sunt scrise cu litere cirile, dér' apoi transcrise si cu caractere latine. Acésta serie este urmata de doue glosare pretióse. Mai importantu este glosariulu alu doilea, care cuprinde unu specimenu de dictionariu etimologicu alu limbei romane, precesu de importante date bibliografice despre órecare glosare manuscrise romane. Observatiunile etimologice ale lui Hasdeu sunt astfeliu, in catu toti romanistii trebuie se ureze, cá Hasdeu se intreprinda unu intregu dictionariu etimologicu alu limbei romane.

Congressulu orientalistiloru ne mai procura placerea de a cunósce pe unu altu filologu romanu dr. B. Constantinescu, care a presentatu lucrarea importanta despre limb'a si literatur'a tiganiloru din Romani'a. In modulu acest'a precandu Spani'a, Greci'a si Serbi'a n'au tramisu nici unu delegatu, Romani'a a fostu representata nu numai prin nume, déra si prin lucrari, cari au facutu o placuta impressiune asupra membriloru congressului.

Regulamentu de administratiune publica

asupra organisatiunei judecatoresci, competintiei si procedurei autoritatiloru judecatoresci din Dobrogea.

(Urmare si fine.)

TITLULU IV.

Dispositiuni generale si transitorie.

Art. 50. Tóte actele judecatoresci, precumu si tóte petitiunile séu ori-ce alte acte se voru presentá de parti tribunaleloru, urméza a fi scrise in limb'a romana.

Art. 51. Partile voru poté fi representate, séu asistate inaintea tribunaleloru de apelu, de advocati.

Art. 52. Nimeni nu va poté inse esercitá professiunea de advocatu inaintea tribunaleloru de apelu, pana ce mai antaiu nu va justificá ministeriului de justitia, ca indeplinesce conditiunile legei dela 1864 si nu va obtiené unu certificatu pentru acést'a. Ministrulu justitiei, cu incuviintiarea consiliului de ministri, va poté refusá autorisarea fora a aratá motivele.

Art. 53. Atributiunile consiliului de disciplina si dreptulu de a aplicá pedepsele disciplinare prevediute de art. 13 din legea corpului de advocati apartienu atatu instantieloru judecatoresci, locale, cari se voru pronunciá cu dreptu de recursu catra ministeriulu justitiei, in terminu de 10 dile dela dat'a sentintiei séu a decisiunei, catu si consiliului de ministri, care se voru pronunciá dupa referatulu ministrului de justitia. Hotaririle date de tribunalu in asemenea casuri voru fi provisoriu esecutorii.

Art. 54. Tóte legile civile, comerciale, penale si ori-ce alte legi relative la organisati'a si administrati'a justitiei, ce nu voru fi contrarie regulamentului de façia, voru fi aplicabile in totu cuprinsulu Dobrogei.

Art. 55. Tóte afacerile dintre mahomedani prevediute de art. 31 din acestu regulamentu, se voru judecá de catra autoritatile judecatoresci competinte, dupa legea musulmana.

Art. 56. Atributiunile primariului in privinti'a acteloru starei civile se voru indeplini, intru catu privesce pe mahomedani, de catra fiecare hoge alu localitatiei, care este obligatu cá indata se tramita estractulu cuvenitu primariului, pentru a se inscrie in registrele starei civile.

Art. 57. Toti presiedintii, judecatorii si supleantii tribunaleloru de apelu si de ocóle numiti in poterea acestui regulamentu sunt inamovibili pe timpu de 2 ani. Déca in acestu intervalu ei voru fi datu probe necontestate de capacitate, activitate si bune portari, ei voru poté fi declaratii inamovibili in modu definitivu.

Art. 58. Destituirea acestoru magistrati nu se va poté pronunciá, afora de casurile, in cari ea ar' fi consecinti'a unei condemnatiuni penale, decatu pentru faptele urmatóre: vedita rea credintia, negligentia culpabila in indeplinirea datoriiloru, inconduita notorie si imoralitate.

Art. 59. Instanti'a disciplinara pentru destituirea judecatoriloru inamovibili ai tribunaleloru de ocóle, va fi tribunalulu de apelu respectivu, ér' pentru membrii acestor'a curtea de casatiune. Celelalte pedepse disciplinarie se voru poté aplicá de ministrulu justitiei dupa referatulu delegatului seu specialu.

Art. 60. Pentru asta singura data dresarea listeloru prevediute de art. 6 si urm. se va efectuá de catra autoritatile administrative cu incepere dela 15 Decembre a. c., ér' listele se voru afisiá la inceputulu anului viitoriu. — Alegerile voru avé locu: pentru membrii tribunaleloru de ocóle in dilele dela 1—2 Februariu, anulu viitoriu, ér' pentru membrii tribunaleloru de apelu in dilele de 11—12 Februariu.

Art. 61. Durat'a functiunei membriloru alesi la inceputulu punerei in aplicatiune a acestui regulamentu va fi pana la 1 Iuliu 1880.

Art. 62. Pana la alegerea membriloru tribunaleloru de ocóle si de apelu, acestea voru poté judecá numai cu completulu judecatoriloru permanenti séu asistati de arbitri notabili oranduiti de ministeriulu justitiei dupa recomendati'a delegatului specialu.

Art. 63. Unu delegatu specialu alu ministeriului de justitia in Dobrogea va fi insarcinatu cu punerea in lucrare a acestui regulamentu pana la definitiv'a organisare si regulat'a functionare a tuturoru tribunaleloru instituite printr'ensulu. Elu va avé indatorirea de a supraveghiá mersulu acestoru tribunale, a constatá lipsurile, pe cari practic'a le va dovedi in mechanismulu judecatorescu si a propune ministeriului modificarile si imbunatatirile, ce se voru simtí de trebuintia. Elu va ingrijí, cá toti magistratii se'si indeplinésca cu sfintienia datori'a, si la casu de abateri grave, negligentia, imoralitate si ori-ce alte fapte de natura a compromite demnitatea caracterului de magistratu, va reportá ministeriului, conchidiendu la pedéps'a disciplinara, ce va crede, ca trebuie se fia aplicata, alaturandu si ori-ce acte de convictiune séu informatiune privitóra la faptele imputate.

Art. 64. Ministeriulu justitiei, dupa reportulu delegatului seu specialu, va poté prin regulamente posterióre, circulare si instructiunei, se completeze, se amelioreze si se esplice dispositunile cuprinse in acestu regulamentu dupa trebuintiele, ce practic'a va dovedi in cursulu aplicarei lui.

Art. 65. Tractamentulu delegatului specialu si superioru alu ministeriului tribunaleloru de apelu si ocóle va fi celu prevediutu in statulu ce urméza, fora retienerile prescrise de legile privitóre la pensii si fora dreptulu ce decurge din acele retieneri.

STATU.

Delegatulu ministeriului 750 lei salariu pe luna si 750 lei diurna.

Personalulu tribunaleloru de apelu din Tulcea si Kiustengea pe luna: Unu presiedinte 900 lei, doui membri 750 lei, unu suplentu 600 lei, unu primu-procuroru 750 lei, unu procuroru 500 lei, unu grefieru 400 lei, unu ajutoru alu grefierului 250 lei, siese copisti, din cari 2 la parchetu à 100 lei, doui aprodi à 50 lei, unu camerieru 50 lei pe luna.

Personalulu tribunaleloru de ocóle din Tulcea si Kiustengea pe luna: Unu judecatoru 500 lei, unu suplentu 350 lei, unu substitutu 350, unu grefieru 250 lei, trei copisti, din cari unulu registratoru si archivaru à 100 lei, unu aprodu 50 lei, unu camerieru 50 lei pe luna.

Personalulu tribunaleloru de ocóle din Sulin'a, Macinu, Babadagu, Harsov'a, Mangali'a, Megedie si Rasov'a pe luna: Unu judecatoru 450 lei, unu suplentu 350 lei, unu substitutu 350, unu grefieru 250 lei, doui copisti à 100 lei, unu aprodu 50 lei, unu camerieru 50 lei pe luna.

Art. 66 si celu din urma. — Ministrulu Nostru secretaru de statu la departamentulu justitiei este insarcinatu cu esecutarea acestui decretu.

Datu in Bucuresci, la 11 Novembre 1878.

Carolu.

Ministru-secretaru de statu la depart. de justitia:
Eug. Statescu. Nr. 2499.

REGULAMENTU

pentru impartirea si organisarea **administrativa** a Dobrogei.

TITLULU I.

Impartirea Dobrogiei in districte si plasi.

Art. 1. Teritoriulu coprinsu intre gurile Dunarii, tienutulu Dobrogiei si pamenturile invecinate otarite la Nordu de talvegulu braçiului Chili'a, la Sudu prin lini'a de delimitare ce pléca dela Silistri'a si se opresce la Mangali'a, se imparte in trei judetie: judetiulu Tulce'a, judetiulu Küstengea si judetiulu Silistri'a noua, avendu de resiedintie ale autoritatiloru superióre orasiele cu aceleasi nume.

Art. 2. Judetiulu Tulcea se compune din patru plasi: Tulcea, Sulin'a, Macinu si Babadaghu. — Plas'a Tulcea coprinde tóte satele din fostulu Caimea-Camlik, afara de Larikioiu. Mai coprinde: Isaccea, Nicolisielu, Teliti'a si Celicdere, ce faceau altadata parte din Müdürlikulu Isaccei, si inca tóte satele pendiute altadata de Müdürlikulu Mahmudei. — Plas'a Sulina coprinde: orasiulu Sulin'a, tóte satele pendinte de vechi'a caimacamia cu acelasiu nume, precumu si satele ce compuneau fostulu Müdürliku alu Chiliei. I se adauga insul'a Sierpiloru. — Plas'a Macinu coprinde: orasiulu Macinu si tóte satele vechei caimacamii cu acelasiu nume, mai adaugendu-se satele Giaferc'a, Taiti'a, Diglisu-Monastiru, Cocosiu-Monastiru si Giaferu-Islamu, pendinte altadata de Isaccea. — Plas'a Babadaghu coprinde: orasiulu Babadaghu si tóte satele ce compuneau fostulu caimacamlicu cu acelasiu nume. I se adauga satulu Sarikioi.

Art. 3. Judetiulu Küstenge, se compune din trei plasi: Küstenge, Hârsiov'a si Mangali'a. — Plas'a Küstenge coprinde tóte satele vechei caimacamii cu acelasiu nume. — Plas'a Harsiov'a coprinde orasiulu Harsiov'a si tóte satele fostului caimacamlicu. — Plas'a Mangali'a coprinde orasiulu Mangali'a si tóte satele vechei caimacamii cu acelasiu nume, pana la otarulu despre principatulu Bulgariei.

Art. 4. Judetiulu Silistri'a-noua se compune din doue plasi: Mejidie si Silistri'a-noua. — Plas'a Mejidie coprinde orasiulu Mejidie si tóte satele camacamlicului de altadata si Cernavoda afara de Rahov'a. Plas'a Silistri'a-noua coprinde Rahov'a, tóte satele aflate intre plasile Mejidie si Mangali'a de o parte, Dunarea si otarulu despre principatulu Bulgariei de cealalta.

Art. 5. In orasiele Tulcea, Küstenge si Rahov'a se infiintiéza cate o politia de clas'a I.

Art. 6. In orasiele si têrgurile Chili'a, Mahmudie, Isaccea si Cernavoda, se va infiintiá cate o politia de clas'a II.

Art. 7. Comissarii de politia, subcomissarii si totu personalulu politiei esterne, in orasiele unde s'a hotaritu a esistá politia, se voru infiintiá dupa trebuintia, in urm'a recomendariloru prefectului de districtu catra ministeriulu de interne.

C o m u n 'a.

Art. 8. Fiecare satu formédza o comuna.

Art. 9. Comun'a este administrata de catra primaru, asistatu de unu consiliu compusu de patru persóne, locuitori stabiliti intr'ênsa, alesi de catra consatenii loru, conformu obiceiuriloru localitatiei. (Va urmá.)

Statistic'a Bucuresciloru.

III. — Din cele 20,357 proprietati 19,163 sunt ale romaniloru si 1194 ale strainiloru. Venitulu acestoru 19,163 proprietati romane este de 10.934,850 lei noui, adeca de 571 lei n. de proprietate; pe candu cele 1194 proprietati straine producu 2.770,900 lei n., adeca 2324 lei n. de proprietate.

Sunt in Bucuresci 6226 pravalii, din care 800 neinchiriate si 5425 inchiriate. Neguçiatorii se impartu astfeliu: 1327 carciumari, 377 bacani, 240 croitori de dame si de barbati, 212 ferari, 201 macelari, 184 precupeti, 150 cismari, 138 barbieri, 121 templari, 102 painari, 100 brutari, 96 cafenele, 69 marchitani, 66 tinichigii, 66 lemnari si rotari, 65 pantofari, 60 curelari si sielari, 58 simigii, 52 birtasi, 54 cofetari, 51 cojocari etc.

Numerulu totalu alu poporatiunii din Bucuresci este de 177,646 (barbati 82,632, femei 95,014). Sunt in Bucuresci 61,853 capi de familia: 27,571 casatoriti, 11,091 veduvi, 23,197 necasatoriti. Din acestu numeru de 61,859 capi de familie 32,202 sunt nascuti in Bucuresci, 45,353 in Romani'a, 337 in Franci'a, 48 in Angli'a, 580 in Germani'a, 201 in Itali'a, 266 in Prussi'a, 10,959 in Austro-Ungari'a, 1450 in Turci'a, 882 in Greci'a, 92 in Bulgari'a, 30 in Belgi'a, 1473 in Russi'a, 23 in Oland'a, 9 in Montenegro, 175 in Serbi'a, 54 in Elveti'a, 8 in Americ'a, 7 in Asi'a si 2 in Australi'a.

Dupa nationalitate acesti 61,859 membri de familia se impartu in modulu urmatoriu: germani 3236, slavi 2694, latini 43,785, unguri 4713, evrei 6242, otomani 66, diverse 1123.

Poporatiunea intréga se imparte din punctulu de vedere alu religiunii in modulu urmatoriu: ortodocsi 132,997, israeliti 20,749, catolici 16,990, protestanti 5854, armeni 796, lipoveni 206, mahomedani 43, diverse 20.

Din acestu numeru de 177,646 sunt 57,014 barbati si 22,383 femei, cari sciu a scrie si a citi; ceilalti 98,245 sunt fora instructiune.

Sunt in Bucuresci 856 advocati, 144 actori, 39 actritie, 2876 professori, 7983 functionari, 7024 comercianti, 151 farmaçisti, 358 musicanti, 673 medici, 194 môsie, 2145 preoti, 9804 rentieri, 199 guvernante, 33 guvernori, 24 pictori artisti, 28 dantisti, 720 ingeniri, 112 tipografi etc.

Sunt 12,661 persóne fora professiuni. („Rom.")

Diverse.

(C o n d u c t u d e t o r t i e i n B u d 'a-P e s t 'a.) Dupa cumu ne aducu scire foile din Bud'a-Pest'a, au facutu cetatianii capitalei in 2 Dec. unu conductu grandiosu de tortie in onórea opositiunii intrunite si a Kossuthianiloru din estrem'a stanga. Toti cetatianii cati au luatu parte la conductu s'au adunatu dinaintea sinagogii. La conductu au participatu numai cetatianii independenti, ca-ci studentii dela Universitate au fostu strinsu opriti prin autoritatile universitarie de a luá parte la acést'a demonstratiune politica. Conductulu s'a pusu in miscare cantandu cantece Kossuthiane (Kossuth Lajos ast izente) pana candu a ajunsu in piati'a museului, unde strigara de resuná piati'a: „se traiésca Kossuth Lajos" — „Se traiésca Hofmann, Apponyi, Helfy", „Se se care Tisza Coloman, „josu cu partid'a politicei bosniace" si apoi se opri langa cas'a, unde se aduna clubulu opositiunii intrunite. Discursulu inaintea localitatii clubului ilu tienú Attil'a de Szemere juristu, caria ii respunse baronulu Ludovicu Simonyi printr'o cuventare, in care atacă cumplitu politic'a guvernului De aci conductulu merse la clubulu Kossuthianiloru, unde vorbi iuristulu Bela Barabas, care dupa ce a combatutu, intre strigari de „Josu cu Tisza", ucasulu prin care s'a opritu junimea academica a luá parte in corpore la conductu, a disu intorcêndu-se catra Kossuthiani: „Déca votulu vostru ne va chiamá pe campulu de lupta, vomu merge cu bucuria, ca-ci scimu, ca acolo vomu dá façia cu inimicii nostri neimpacati. cu russii (Le a muskával!) Lui Barabas i respunse Lud. Mocsáry combatendu politic'a falsa si coruptiunea ce domnesce in Ungari'a, „Juni amici! dise elu, creati o alta mai frumósa Ungaria ca-ci cei ce conducu adi afacerile tierii sunt incapabili in tóte privintiele." Dupa Mocsáry aparú pe balconu V e r h o v a y, pe care voiea se'lu auda multimea. Elu dise, ca reactiunea va aduce pe junime inca acolo, de a s c h i m b á c a r t i l e c u a r m e l e. „Protestezu, ca noi amu fi aceia, cari amu face revolutiunea, acésta o facu barbatii, cari se afla in fruntea guvernului. G u v e r n u l u i n s i é l a p e p o p o r u, p r a d é z a d r e p t u r i l e s a l e, g u v e r n u l u i n s u s i s é m a n a s e m e n t i 'a r e v o l u t i u n e i". Atacurile aceste erau insoçite de strigate sgomotóse ale multimei: „Josu cu Tisza, traiésca Kossuth."

(D i n S e l a g i u) in Ungari'a (3 Dec. c.) ni se scrie: In cerculu Diosiodului dupa abdicerea guvernamentalului Dull László s'a ordonatu alegere noua pe 2 Dec. si s'a candidatu protop. reformatu din Diosiodu, Szabo Pál, dér' fiinduca n'avea sperantia a capetá nici chiaru votulu fiiloru sei sufletesci, se retrase si remase singurulu candidatu aderintele stangei estreme proprietariulu mare Antoniu Dobai. Dér' ce se vedi in diu'a de 2 Dec. ambii presiedinti ai comissiunei de alegere au absentatu si alegerea s'a amanatu. De atunci se vorbesce si de candidatur'a dlui Pogonyi aderinte alu opositiunei intrunite. La noi acuma de doue luni cu puçina intrerupere p l o u a d e t ó r n a. Nu potemu amblá apróре nici pe drumurile de pétra. Dér' alegêtorii cumu voru merge acuma la Diosiodu, unde nu duce si n'a dusu, de candu e lumea, drumu facutu? Apoi, déca se voru duce, cumu voru alege in acestu satu simplu unguresçu, unde nu e nici unu edificiu publicu de dómne ajuta. Ni-ar' placé se fia de façia la acést'a alegere d. Szikszai, care a fortiatu „din mai inalte puncte de vedere" in contra opositiunei romaniloru Diosiodulu cá locu de alegere, cá se auda binecuventarile alegêtoriloru maghiari, scaldati in noroiu, scuturati de frigu si batuti de plóia sub ceriulu liberu!" — Selagianulu.

(P r i m i r e a g e n e r a l e l u i A n g h e l e s c u i n T u l c e a.) Corespondentulu „Pressei" scrie dela Tulcea 18 Nov. intre altele: Eri pe la 3 óre sosi in portulu Tulcea vaporulu „Stefanu celu Mare", aducêndu pe d. generalu Anghelescu cu statulu seu majoru. Tóte clopotele biserciloru anunciara orasiului sosirea acestui vaporu. O multime imensa cuprinse mai totu spatiulu debarcaderelor. In façi'a Tulcei vaporulu salută cu salve de tunuri orasiulu si unu urra! potemicu fù respunsulu multimei entusiasmate. Glasulu tuniriloru romane trezí ecourile poternice ale colineloru dobrogene si formă unu concertu, care'ti misca anim'a pana la lacremi. La debarcadera generalulu romanu fù primitu de guvernatorulu russu cu tóte onorurile, si de primariulu orasiului cu pane si sare, findu façia toti consulii, metropolitulu bulgaru si vladicii greci cu-o parte din cleru. Autoritatile romane erau representate prin comissiunea de primire a Dobrogei cu presiedintele' ei N. Catargi si prin prefectulu districtului d. Ghic'a cu siefii de serviçiu. Se mai aflau façia toti elevii scóleloru din Tulcea cu professorii loru, si scólele de fete cu professórele. Asemenea mai tóta societatea alésa din Tulcea in trasuri impodobite cu stêguri tricolore. Dupa presentarea panei si sarei la debarcadere cortegiulu porni spre orasiu si ajungêndu in dreptulu primului arcu de triumfu generalulu cu guvernatorele se coborira din trasura, si fura intimpinati aici de clerulu tuturoru bisericeloru din orasie si sate, imbracatu in vestminte de gala cu icónele si prapurele bisericeloru. Generalulu fù binecuventatu de cleru si dupa ce sarută sfintele icóne, apoi din caus'a multimei fú nevoitu a inaintá pe josu pana la biserica intre aclamarile frenetice ale multimei. Apoi generalulu trecù prin celelalte arcuri de triumfu ale comunitatii grece, israelite si in fine prin acel'a alu romaniloru, unde pretutindeni fù bineventatu si i se presentă pane si sare. Generalulu multiamì cu urari de fericire. Unu Te-Deum se oficiă de S. S'a egumenulu Danila alu monastirei Cocosiu, dupa care din inaltimea amvonului, professorele Adrianu, in numele poporatiunei, citi o cuventare in care intre altele dise: „Noi speramu prin voi, se ajungemu la cultura si libertate; noi speramu prin voi, romaniloru, se ajungemu in bunulu traiu si la fericire; umiliti pana astadi — se ne redicamu; tienuti in négra ignorantia — se ne luminamu; asupriti si ingenunchiati sub jugulu barbariei, se incepemu a gustá binefacerile luminei si ale libertatii. Binecuventata fia venirea vóstra intre noi si D-dieu se ve apere si se ve intarésca. Traiésca A. S. R. Carolu! M. S. Dómn'a! Traiésca Romani'a si armat'a ei!" Dupa seversirea serviciului divinu, generalulu cu statulu seu majoru fù condusu la conacu in salonulu celu mare, unde primi felicitarile tuturoru autoritatiloru si corporatiuniloru. Pe la órele $5^3/_4$ sosira in façi'a Tulcei si vapórele „Arpád", „Foscolo" si „Romani'a" cu 16 slepuri incarcate de trupe. Nóptea sosindu, a remasu, cá intrarea trupeloru se se faca in diu'a urmatória. Nóptea orasiulu fù iluminatu. Trupele, ce-au sositu, sunt: regimentulu de inf. Nr. 7, 3 baterii artileria si 2 escadróne de cavaleria. x.

(D i c t i u n a r i u b i o g r a f i c u.) „Romanulu", dela care imprumutaramu unele date relative la Congressulu orientalistiloru, afla ca in Florenti'a se publica de presentu sub directiunea dlui De Gubernatis unu mare dictiunariu alu literaturei contimpurane: „Dizionario biografico dela literatura contemporanea", cuprindiendu intre celelalte 50 de notitie biografice despre sciitori romani in vieatia, dintre cari cinci voru fi insoçite de portrete, si anume: A. S. R. Dómn'a Elilabet'a, Dora d'Istri'a, D. V. Alesandri, D. M. Cogalniceanu si d. B. P. Hasdeu.

(E a r a C a z a c i i.) De multu nu mai fusese vorb'a despre ei. Se vede inse — scrie „Romanulu" — ca tienu fórte multu de a nu fi stersi cu deseversire din memori'a Romaniloru, si prob'a cea mai buna despre acést'a o gasimu in urmatoriulu faptu: Alaltaieri, Sambata, au sositu la gar'a Filaretu 33 vagóne cu soldati russi, venindu dela gar'a Tergovistei. Pe la 6 óre sér'a vr'o 25—30 cazaci se dusera in vi'a dlui Seicaru din apropiare, incarcara in spinare o capitia de fênu. pe care o gasira acolo, si despre care de siguru credeau, ca picase de a dreptulu din ceru pentru caii loru si pornira cu acestu daru divinu spre vagóne. Vierulu dlui Seicaru voi se se opuna la acésta cucerire in timpu de pace, inse bietulu omu se alese cu o bataia strasnica, pentru ca cutezase a protestá in contra unui furtu. Astfeliu cazacii dusera fênulu in vagóne si 'si facura provisiune de drumu. E dreptu, ca subcomissarulu despartirii respective a anchetatu faptulu, dér' ce folosu, ca-ci cazacii au plecatu pe aci incolo cu prad'a loru, ér' vierulu a remasu cu batai'a.

(O f l ó r e u r i a s i a.) Dupa cumu spune diuariulu italianu „Fanfull'a". s'a descoperitu o flóre uriasia, atatu de frumósa si atatu de mare, cumu nu s'a mai vediutu pana acuma, asia ca „Victori'a regia" si „Rafflesi'a Arnoldi" façia de acésta flóre sunt adeverate pitice. Norocosulu descoperitoriu este numitulu calatoriu si naturalistu Odoardo Beccari, care tocmai acuma a cercetatu si cutrieratu Archipelagulu ostindicu. In padurile de pe insul'a Sumatra desvolta acést'a planta noua potirulu seu uriasiu. Descoperitoriulu o pune in familia „Amorphophallus" si 'i da numele specialu „T i t a n u m". Diametrulu flórei merse pana la 83 centimetri, osi'a verticala ajunge pana la 172 metri.

Pretiurile piatiei

din 6 Decembre st. n. 1878.

Hectolitre.		fl. cr.
Granu	fruntea	6.40
	midiulocu	5.80
	de diosu	5.—
Mestecatu		4.60
Secara	fromósa	4.20
	de midiulocu	3.80
Ordiulu	frumosu	4.10
	de midiulocu	3.70
Ovesulu	frumosu	2.20
	de midiulocu	2.10
Porumbulu		3.80
Meiu		4.90
Hrisca		—.—

Hectolitre.	fl. cr.
Mazerea	6.20
Lintea	7.80
Fasolea	4.20
Cartofi	1 60
Sementia de inu	11 50
„ de cânepa	7.80
1 Chilo.	**fl. cr.**
Carne de vita	—.40
„ de rimatoriu	—.44
„ de berbece	—.24
100 Chile.	**fl. cr.**
Seu de vita prospetu	32.—
„ „ „ topitu	48.—

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 6 Decembre st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	61.20
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	62.50
Losurile din 1860	112 70
Actiunile bancei nation.	785.—
„ instit. de creditu	231.—
Londr'a, 3 luni	116.25
Oblig. rurali ungare	73.40
„ „ Banat-Timis.	79.25
„ „ transilvane	83.50
„ „ croato-slav.	75.—
Argintulu in marfuri	100.—
Galbini imperatesci	5.57
Napoleond'ori	9.29½
Marci 100 imp. germ.	57.40

Editoru: **Iacobu Muresianu.**
Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Muresianu.**
Tipografi'a: **Ioane Gött si fiiu Henricu.**